R E P U B L I C A M O L D O V A

C O N S I L I U L R A I O N A L S T R Ă Ş E N I

DECIZIE nr. 1/
din martie 2023

PROIECT

Cu privire la aprobarea Bugetului
raional pentru anul 2023

În temeiul art. 19, art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436/2008 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, art. 24, art. 25, art. 47, art. 55 ale Legii finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181/2014, art. 20 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, art. 47, art. 48 ale Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanţiile de stat şi recreditarea de stat, în conformitate cu prevederile Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea şi modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor nr. 209/2015, examinînd nota informativă, Consiliul raional DECIDE:

1. Se aprobă bugetul raional pentru anul 2023 la venituri în sumă de 333622,7 mii lei, la cheltuieli în sumă de 333622, mii lei.
2. Sinteza indicatorilor generali şi sursele de finanţare ale bugetului raional se prezintă în anexa nr. 1.
3. Componenţa veniturilor bugetului local se prezintă în anexa nr. 2.
4. Resursele şi cheltuielile bugetului raional conform clasificaţiei funcţionale şi pe programe se prezintă în anexa nr. 3.
5. Se aprobă Fondul de rezervă în sumă de 500,0 mii lei.
6. Se aprobă componenta raională pentru protecţia împotriva efectelor negative ale aplicării formulei, precum şi sporirii interesului pentru consolidarea reţelei şcolare în sumă de 18027,7 lei, dintre care 4000,0 mii lei pentru serviciile de transport școlar.
7. Se aprobă Fondul pentru educaţia incluzivă în mărime de 3627,0 mii lei, ceea ce constituie 2% din volumul transferurilor categoriale, calculate pe bază de formulă a instituţiei.
8. Se aprobă efectivul-limită a statelor de personal din instituţiile bugetare finanţate de la buget, conform anexei nr. 4.
9. Datoriile creditoare, înregistrate la 1 ianuarie 2023 ale instituţiilor bugetare vor fi achitate din contul şi în limita alocaţiilor aprobate pe an.
10. Sinteza veniturilor colectate de către instituţiile bugetare finanţate din bugetul raional se prezintă în anexa nr. 5.
11. Instituţiile bugetare vor asigura:
- dezagregarea în termen a limitelor stabilite cu introducerea acestora în sistemul informaţional de management financiar;
- legalitatea utilizării alocaţiilor bugetare şi respectarea limitelor aprobate;
- utilizarea conform destinaţiei a transferurilor cu destinaţie specială alocate de la bugetul de stat;

- contractarea de lucrări, servicii şi bunuri materiale conform prevederilor Legii privind achiziţiile publice;
- raportarea în termenii stabiliţi a performanţelor realizate conform competenţei.

12. Secţia finanţe (V. Schirliu) va analiza sistematic executarea bugetului raional şi va înainta în caz de necesitate propuneri concrete pentru consolidarea disciplinei financiare bugetare şi menţinerea echilibrului bugetar.

13. Se autorizează preşedintele raionului (V. Jardan) cu rolul de administrator de buget:
- să modifice planurile de alocaţii între diferite nivele ale clasificaţiei economice (K2) în cadrul aceleiaşi funcţii (F1F3) în cadrul unui subprogram, fără majorarea cheltuielilor de personal şi fără modificarea cheltuielilor pentru investiţii capitale şi a transferurilor interbugetare;
- să includă în programele respective de cheltuieli, în baza dispoziţiei alocaţiile repartizate prin decizia Consiliului raional din Fondul de rezervă;
- autorităţile bugetare (Org 1,Org 2) să modifice planurile de alocaţii între instituţiile subordonate între nivele K4;
- instituţiile bugetare să modifice planurile de alocaţii între nivele K5-K6.

14. Decizia în cauză va fi adusă la cunoştinţă publică în termene stabilite de actele normative.

15. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de stat al actelor locale.

Preşedinte al şedinţei,

Contrasemnat:
Secretara interimară a Consiliului raional Nina RUSU

VIZAT:
Serviciul juridic
Secția finanțe
Direcția generală educație
Serviciul agricultură, relații funciare,
cadastru și patrimoniu
Direcția generală asistență socială
Serviciul financiar-administrativ,
Aparatul președintelui raionului

Anexa nr. 1
la Decizia Consiliului raional Străşeni
nr. din martie 2023

Sinteza indicatorilor generali şi sursele de finanţare ale bugetului raional pentru anul 2023

Denumirea	Suma, mii lei
I. Venituri total, inclusiv:	**333622,7**
Transferuri de la bugetul de stat	313053,9
II. Cheltuieli, total	**333622,7**
II.1. Cheltuieli total	333622,7
II.2. Active nefinanciare, total	-
III. Sold bugetar	-
IV. Sursele de finanţare total, inclusiv:	**333622,7**
Resurse generale	10493
Resurse colectate	10075,8
Transferuri de la bugetul de stat	313053,9

Anexa nr. 2
la Decizia Consiliului raional Străşeni
nr. din martie 2023

VENITURILE BUGETULUI RAIONAL PENTRU ANUL 2023

Denumirea	Cod Eco (k6)	Suma, mii lei
I. **Impozite pe venit**		
1.1 Impozit pe venitul persoanelor fizice	111110, 111121, 111130, 111125	**10288,0**
II. Alte taxe pentru mărfuri şi servicii		**200,0**
2.1 Taxa pentru apă	114611	200,0
III. Comercializarea mărfurilor şi serviciilor de către instituţiile bugetare		**9190,0**
3.1 Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	142310	7853,0
3.2 Plata pentru locaţiunea bunurilor patrimoniului public	142320	1337,0
IV. Donații voluntare pentru cheltuieli curente		**735,8**
4.1.Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru instituțiile bugetare	144114	735,8
V. Amenzi pentru încălcarea traficului rutier		**5,0**
4.1 Amenzi și sancțiuni contravenționale încasate în bugetul local de nivelul II	143120	5,0
VI. Taxe şi plăţi administrative		**150,0**
5.1 Taxa la cumpărarea valutei de către persoanele fizice în casele de schimb valutar	142245	150,0
VENITURI ÎN TOTAL		**20568,8**
VII. Transferuri		**313053,9**
6.1 Transferuri curente primite cu destinaţie generală între bugetul de stat şi bugetele locale de nivelul II	191131	42321,7
6.2 Transferuri curente primite cu destinaţie specială între bugetele de stat şi bugetele locale de nivelul II pentru învăţământul preşcolar, primar, secundar general, special şi complimentar (extraşcolar)	191111	237804,5
6.3 Transferuri curente primite cu destinaţie specială între bugetul de stat şi bugetele locale de nivelul II pentru şcoli sportive	191113	4003,7
6.4 Transferuri curente primite cu destinaţie specială între bugetul de stat şi bugetele locale de nivelul II pentru asigurarea şi asistenţa socială	191112	9399,7
6.5Transferuri din Fondul Republican de susţinere socială a populaţiei	191310	7513,3
6.6 Transferuri cu destinaţie specială pentru infrastructura drumurilor	191116	12011,0
TOTAL GENERAL VENITURI		**333622,7**

Anexa nr. 3
la Decizia Consiliului raional Strășeni
nr. 1/ din martie 2023

Resursele și cheltuielile bugetului raional conform clasificației funcționale și programe pentru anul 2023

Denumirea	Cod	Suma, mii lei
Cheltuieli recurente, în total		**333622,7**
cheltuieli de personal,în total		
Investiții capitale, în total	-	-
Grupa principală 1		**9173,2**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	9013,2
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	160,0
Cheltuieli, total	-	**9173,2**
Exercitarea guvernării	0301	5455,1
Servicii de suport pentru exercitarea guvernării	0302	2763,1
Politici şi management în domeniul bugetar-fiscal	0501	1455,0
Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție	0802	500,0
Acțiuni cu caracter general	0808	-1000,0
Grupa principală 2		**1404,1**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	1404,1
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	-
Cheltuieli, total	-	**1404,1**
Servicii de suport în domeniul apărării naționale	3104	1404,1
Grupa principală 4		**15375,4**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	15375,4
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	-
Cheltuieli, total	-	**15375,4**
Sevicii eonomice, cadastru și agricultură	5015	1715,3
Servicii transport şi gospodăria drumurilor	6401	1649,1
Dezvoltarea drumurilor	6402	12011,0
Grupa principală 6		**0,0**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	0,0
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	0,0
Cheltuieli, total	-	
Dezvoltarea gospodăriei de locuinţe şi serviciilor comunale	7502	0,0
Dezvoltarea gospodăriei de locuinţe şi serviciilor comunale	7503	0,0
Grupa principală 7		**2800,0**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	2800,0
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	0,0
Cheltuieli, total	-	**2800,0**
Programe naționale și speciale în domeniul ocrotirii sănătății	8018	400,0

Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății	8019	2400,0
Grupa principală 8		**18508,7**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	17395,7
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	1113,0
Cheltuieli, total	-	**18508,7**
Politici şi management în domeniul culturii	8501	752,5
Dezvoltarea culturii	8502	6985,5
Sport	8602	6885,7
Tineret	8603	3885,0
Grupa principală 9		**251449,3**
Resurse, total	-	
Resurse generale	1	243832,3
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	7617,0
Cheltuieli, total	-	**251449,3**
Politici şi management în domeniul educaţiei	8801	2889,5
Educație timpurie	8802	28427,1
Învățământ gimnazial	8804	79239,7
Învățământ liceal	8806	127294,8
Servicii generale în educaţie	8813	6265,7
Educația extrașcolară și susținerea elevilor dotați	8814	7112,5
Curriculum	8815	220,0
Grupa principală 10		**34912,0**
Resurse, total	-	-
Resurse generale	1	33876,2
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	1035,8
Cheltuieli, total	-	**34912,0**
Politici şi management în domeniul protecţiei sociale	9001	3452,7
Protecţie a familiei şi copilului	9006	6585,1
Asistenţă socială a persoanelor cu necesităţi speciale	9010	23644,1
Protecţie socială în cazuri excepţionale	9012	150,0
Protecția socială a unor categorii de cetățeni	9019	1080,1

Anexa nr. 4
la Decizia Consiliului raional Strășeni
nr. 1/ din martie 2023

Efectivul-limită a unităților de personal pe autorităților/instituțiile finanțate din bugetul local

Denumirea	Cod instituției Org1/Org2	Efectivul de personal, unități
Consiliul raional, TOTAL GENERAL	**1777**	**1759,4**
Total Aparatul președintelui raionului, inclusiv:	15745	***52,0***
Aparatul președintelui raionului	-	*23,0*
Secția proiecte investiționale	-	*4,0*
Secția construcții și transport	-	*21,0*
Serviciul agricultură, relații funciare, cadastru și patrimoniu	-	*4,0*
Serviciul juridic	15750	**3,0**
Secția finanțe	16537	**8,0**
Centrul Militar Teritorial Strășeni	11272	**6,5**
Învățământ, total	**2210**	**1273,4**
Direcția generală educație total, inclusiv:	***15037***	***22,0***
Direcția politici educaționale și management	-	*11,0*
Serviciul management al curicumului și formare profesională	-	*5,0*
Secția economico-financiară	-	*6.0*
Serviciul raional de asistență psihopedagogică	15046	8,0
Tabăra de odihnă pentru copii „Codru”	15044	4,0
Centrul de creație a elevilor	15040	27,0
Licee	2210	666,9
Gimnazii	2210	545,5
Cultura, sport, tineret și odihna		**123,5**
Secția cultură, turism, tineret și sport	16538	4,0
Casa Raională de Cultură Strășeni	16540	33,5
Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu”	13564	27,0
Centrul Raional de Tineret Strășeni	16539	3,0
Instituția publică Centrul Raional de Odihnă și Agrement	15078	14,0
Școala sportivă mun. Strășeni	15041	29,0
Instititția publică Complexul Sportiv raional	-	13,0
Protecția socială, total	**2404**	**293,0**
Direcția generală asistență socială	15207	18,5
Casa de copii de tip familial	15217	2,0
Serviciul de asistență parentală profesionistă	15208	17,0
Serviciul de deservire socială la domiciliu	15224	31,0
Serviciul de asistență socială comunitară	15219	33,0
Serviciul de asistență personală	15213	53,0
Serviciul de asistență personală ANAS	16166	111,0
Serviciul "Plasament familial pentru adulți"	15212	2,0
Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și adulte	15223	12,5
Serviciul de protezare și ortopedie	15211	0,5
Centrul de zi pentru copii „Bunvolentia”	15231	7,5
Serviciul „Echipa mobilă”	-	5,0

Anexa nr. 5
la Decizia Consiliului raional Strășeni
nr. 1/ din martie 2023

Sinteza veniturilor colectate de către instituţiile bugetare finanţate din bugetul raional pentru anul 2023

Nr/o	Instituţiile publice	Suma anuală, mii lei
1.	Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu”	3,0
2.	Aparatul preşedintelui raionului	160,0
3.	Casa Raională de Cultură Strășeni	110,0
4.	Centrul de plasament pentru persoane vârstnice și adulte	300,0
5.	Centrul de zi pentru copii „Bunvolentia”	735,8
6.	Direcţia generală educație	7617,0
7.	Schimb valutar	150,0
8.	Complexul Sportiv Raional Strășeni	1000,0
	TOTAL	**10075,8**

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de decizie „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Președintele raionului, Secția finanțe, direcțiile și secțiile Consiliului raional precum și instituțiile publice subordonate Consiliului raional.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
În temeiul art. 43 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 436/2008 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul raional aprobă decizia bugetară anuală.
Proiectul deciziei se propune Consiliului raional pentru aprobare în lectura a doua. Proiectul bugetului a fost elaborat conform prevederilor art. 50 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 și art. 20, art. 21 ale Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.
Finalitățile urmărite prin adoptarea actului respectiv constau în direcționarea resurselor disponibile la programe de importanță vitală și finanțarea cheltuielilor pentru buna desfășurare a activităților instituțiilor publice finanțate din bugetul raional.
3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de decizie ”Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023” prevede partea dispozitivă şi 5 anexe în care sunt indicate veniturile totale și cheltuielile totale a bugetului raional denumirea și cantitatea bunurilor care urmează a fi transmise instituțiilor de învățământ din raion.
Principala prevedere a proiectului de decizie privind aprobarea bugetului raional pentru anul 2023 constă în aprobarea planurilor de finanțare a executorilor de buget.
4. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea proiectului de decizie „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023” nu va necesita cheltuieli suplimentare.
5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul de decizie se încorporează în sistemul actelor normative.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În baza celor expuse și în conformitate cu art. 32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul deciziei ”Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2023”, a fost avizat de către Serviciul juridic, Președintele raionului, Secția finanțe, Direcția generală educație, Direcția generală asistență socială, Serviciul agricultură, relații funciare, cadastru și patrimoniu, Serviciul financiar-administrativ al Aparatului președintelui raionului, secretara interimară a Consiliului raional.
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2013 privind transparența în procesul decizional, proiectul deciziei este plasat pe pagina web oficială a Consiliului raional www.crstraseni.md la directoriul ***Transparenţa decizională,*** secţiunea ***Consultări publice ale proiectelor.***
7. Constatările expertizei anticorupție
În temeiul art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 28 alin. (3) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către autor.
Proiectul de decizie corespunde normelor juridice și exclude orice element care ar favoriza corupția.
8. Constatările expertizei juridice
În temeiul art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost expus expertizei juridice de către Serviciul juridic, subdiviziune a Consiliului raional. Proiectul deciziei este în concordanță cu Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă.
Proiectul deciziei se prezintă comisiilor consultative de specialitate pentru avizare şi se propune Consiliului raional pentru examinare şi adoptare în şedinţă.

Șefa Secției finanțe **Valeria SCHIRLIU**

Notă informativă
la proiectul bugetului raional Străşeni pentru anul 2023

Proiectul bugetului raional pentru anul 2023 este elaborat conform prevederilor Legii nr. 397/2003 privind finanţele publice, cu modificările şi completările ulterioare, Legii finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181/2014 şi Legii nr. 436/2006 privind administraţia publică locală, cu modificările și completările ulterioare.

Prognoza veniturilor bugetului pentru anul 2023 s-a efectuat reeşind din prevederile legislaţiei fiscale în vigoare, ținînd cont de prevederile Legii cu privire la modificarea unor acte legislative în partea ce țin de modificările la art. 33 alin (1) din Codul fiscal, precum şi în baza analizei bazei fiscale, separat pe tipuri de impozite, taxe şi alte încasări la buget.

La baza elaborării proiectului bugetului au stat prognoza dezvoltării economiei raionului și obiectivele politicii fiscale din anul 2022.

Totodată, s-a ținut cont de cadrul legislativ în vigoare și toate actele normative adoptate de Parlament și de către Guvern în anul 2022, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pentru anul 2023.

În proiectul bugetului pentru anul 2023, un accent deosebit este pus pe corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, prioritizării programelor de cheltuieli și direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, fără a admite crearea de blocaje financiare în sistemul bugetar.

În vederea asigurării și extinderii autonomiei locale și asigurării unui cadru fiscal previzibil și corespunzător, începînd cu 1 ianuarie 2021 cotele defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice pentru bugetul raional va constitui 25% din volumul total colectat pe teritoriul municipiului-reședință de raion

Ca structură, proiectul de lege a bugetului de stat pentru anul 2023 cuprinde: partea textuală, cu prevederi generale și anexe. Deasemenea, proiectul bugetului este însoțit de Nota informativă care conține tabele, destinate facilitării procesului de analiză și promovare a acestuia autorității reprezentative și deliberative.

<u>Veniturile bugetului raionului pentru anul 2023</u>

În procesul elaborării proiectului de buget pentru anul 2023 ca bază a stat prognoza principalelor indicatori macroeconomici stipulați în circulara Ministerului Finanțelor nr.06/2-07-66 din 29.09.2022, privind particularitățile specifice de estimare a unor venituri și sursele de finanțare precum și a politicilor priorităților în domeniul cheltuielilor publice pentru următorul an bugetar. Asfel**,** în anul 2023 în bugetul raional se preconizează acumularea veniturilor în suma totală de 333622,7 mii lei, cu o creștere față de sumele aprobate pentru anul 2022 cu 63251,1 mii lei.

Din suma totală a veniturilor 6 la sută sau 20563,8 mii lei revin veniturilor proprii a raionului.

Pentru anul 2023 sunt prevăzute transferuri de la Bugetul de stat în sumă de 313053,9 mii lei, ceea ce constituie 94 %, inclusiv:

- Transferuri cu destinație generală 42321,7 mii lei;
- Transferuri cu destinație specială 270732,2 mii lei;

În suma veniturilor proprii preconizate, pe primul loc se plasează impozitul pe venitul persoanelor fizice, suma căruia constituie după defalcări, conform cotelor procentuale 10288,0 mii lei sau 50 % din totalul celor proprii.

Pronosticul încasărilor impozitului pe venitul din salariu se axează pe fondul de remunerare a muncii pe economia naţională, numărul mediu de salariaţi luat ca bază pentru calcularea salariului, scutirile personale şi pentru persoanele întreţinute, scutirile pentru contribuţiile individuale în bugetul asigurărilor sociale de stat şi fondurilor obligatorii de asistenţă medicală şi cotele pentru venitul impozabil stabilite prin Codul Fiscal.

Pe alte impozite, taxe și încasări prognoza s-a efectuat în baza cotelor şi tarifelor stabilite, analizei încasărilor pe anii 2020-2022.

Veniturile colectate reprezintă o sursă de venit puţin semnificativă, ponderea acestora în volumul veniturilor proprii alcătuieşte 50 la sută. Ca volum nominal, această categorie de venituri însumează 10075,80 mii lei.

În condiţiile cadrului de resurse financiare se impune ca estimările de cheltuieli ale autorităţilor publice locale să fie în limita volumului de resurse disponibile. În acest context, se impune necesitatea optimizării angajării şi cheltuielilor de personal, precum şi aplicarea unui regim strict de economii la cheltuielile pentru mărfuri şi servicii.

Ca şi în anii precedenţi, bugetul pentru anul 2023 are un caracter social pronunţat.

Prin urmare, cheltuielile globale pentru anul 2023 se estimează în sumă de 333622,7 mii lei cu 63251,1 mii lei mai mult faţă de cheltuielile aprobate pentru anul 2022.

Cu toate acestea, e necesar de menţionat că necesităţile sau cererile de cheltuieli suplimentare ale autorităţilor publice depăşesc cu mult posibilităţile bugetului.

Practic pe majoritatea ramurilor din sectorul social se atestă o creştere a cheltuielilor. În cheltuielile totale ale bugetului, ponderea majoră de 89 la sută sau 34912,0 revine cheltuielilor de ordin social. În aspectul repartizării resurselor financiare pe ramuri, se atestă volumul preponderent pentru ramura „Învăţământ".

Structura cheltuielilor bugetului raionului conform clasificației funcționale și pe programe pentru anul 2023 se prezintă în anexa nr. 2 la prezenta decizie.

Din suma totală estimată a cheltuielilor, 270732,2 mii lei constituie transferurile cu destinație specială, 42321,7 mii lei constituie transferurile cu destinație generală și doar 20568,8 mii lei constituie resursele financiare proprii.

În aspectul clasificației economice, cheltuielile bugetului raionului se caracterizează precum urmează:

Cheltuieli de personal. Cheltuielile de personal pentru instituțiile finanțate de la bugetul raionului pentru anul 2023 se prevăd în sumă de 198 896,1 mii lei sau 60 % din cheltuielile totale și sînt în creștere cu 20 869,7 mii lei față de cele aprobate pentru anul 2022, luînd în considerare implementarea măsurilor de remunerare a muncii prevăzute în legislație, însă insuficiente pentru acoperirea integrală a salariilor pentru anul 2023.

Prin urmare începînd cu 1 ianuarie 2023 valorile de referință se vor aplica în următoarele mărimi:

- 1900,0 lei pentru angajații din sectorul bugetar în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- 2000 lei personalului didactic, științifico-didactic și personalului de conducere din instituțiile de învățământ, conducători ai instituțiilor de educație timpurie, învățământ primar, gimnazial și liceal.

Bunuri şi servicii. Cheltuielile pentru bunuri şi servicii pentru anul 2023 se prevăd în sumă 90 519,4 mii lei sau 29 % din cheltuielile totale.

Pentru subsidii se prevăd alocații în sumă de 400,0 mii lei.

Prestațiile sociale însumează 14845,0 mii lei.

Pentru *mijloace fixe* se prevăd alocații în sumă de 17492,0 mii lei sau 5,7 % din totalul de cheltuieli .

Pentru finanţarea învăţământului în anul 2023 vor fi alocate 251449,3 mii lei sau 75 % din volumul total al bugetului.

În anul 2023 din buget vor fi finanţate 15 gimnazii, 10 licee, cu numărul total de clase de 384 clase, față de 405 din anul precedent, cu un număr total de 8697 elevi pentru anul 2023, cu 219 elevi mai puțin față de anul 2022.

În anul 2023 pentru şcoli, gimnazii şi licee se prelungeşte implementarea metodei de finanţare pe bază de formulă per elev la nivel naţional, în componenţa transferurilor cu destinaţie specială a bugetului raional fiind prevăzute transferuri categoriale.

Pentru transferuri categoriale pentru anul 2023 se prevăd mijloace financiare în sumă de 197570,1 mii lei.

Transferurile categoriale reprezintă mijloace financiare, calculate în bază de formulă, alocate cu titlu definitiv şi în sumă absolută, de la bugetul de stat la bugetele raionale în scopul finanţării instituţiilor de învăţământ.

Cuantumul normativului valoric pentru un „elev ponderat" şi a normativului valoric pentru instituţie, luat în calcul la stabilirea transferurilor categoriale, constituie 18762,0 lei şi, respectiv 1016,36 mii lei.

Totodată, prin Hotărîrea Guvernului nr. 351 din 29 mai 2012, pentru gimnazii şi licee sunt prevăzute resurse financiare pentru educaţie incluzivă în sumă de 3627,0 mii lei.

Pentru acordarea *dejunurilor calde* elevilor claselor I-IV, în calcul s-a luat numărul elevilor la situaţia din 1 septembrie 2022, numărul de 171 zile alimentaţie şi norma de alimentaţie de 13,0 lei și suma constituie 10686,5 mii lei.

Informaţia privind bugetul instituţiilor de învăţămînt se reflectă în tabela nr. 4 la nota informativă.

În anul 2023 vom continua practica de stimulare a tinerilor specialişti care activează în domeniul învăţămîntului. Pentru acest scop în buget sunt prevăzute 1080,1 mii lei.

Pentru odihna copiilor în sezonul estival sînt prevăzute mijloace financiare în volum de 2682,9 mii lei.

De asemenea, în anul 2023, pentru cheltuielile de cultură, turism şi sport, sunt planificate 18508,7 mii lei.

Prin urmare, în anul 2023 se prevede de a finanţa:

- Casă Raională de Cultură Strășeni - în sumă de 3792,0 mii lei;
- Biblioteca Publică Raională "Mihail Sdoveanu" - în sumă de 3193,0 mii lei;
- Măsuri sportive şi culturale - în sumă de 2119,6 mii lei;
- Şcoala sportivă - în sumă de 4003,7 mii lei ;
- Centrul Raional de Tineret Strășeni - în sumă de 500,0 mii lei;
- Instituția publică Centrul raional de odihnă și agrement - în sumă de 2147,4 mii lei;
- Complexul sportiv – în sumă de 2000,0 mii lei;
- Secția cutrură, turism, tineret și sport – în sumă de 752,5 mii leri.

La fel, pentru asigurarea cu medicamente a unor categorii de bolnavi, care sînt stipulaţi în Programul naţional în mărime de 50 la sută şi pentru reparaţia capitală a instituţiilor medico-sanitare publice din raion sînt prevăzute alocaţii din bugetul raional în sumă de 2800,0 mii lei.

La compartimentul "Protecția socială" pentru anul 2023 s-au estimat cheltuieli în sumă de 34912,0 mii lei. Transferurile cu destinație specială pentru anul 2023 au fost estimate în sumă de 9399,7 mii lei sau cu 2805,6 mii lei mai mult față de anul 2022. Pachetul minim de servicii sociale pentru anul 2023 acordat din din Fondul de susținerea a populației transmise autoritățile publice locale de nivelul al doilea de către Agenția Națională Asistență Socială, va constitui suma de 7513,3 mii lei.

Reeşind din toate sursele disponibile în anul 2023 pentru domeniul social au fost estimate cheltuieli totale în sumă de 34912,0 mi lei. Informația privind bugetul instituțiilor finanțate din programul "Protecția socială" este reflectată în tabelul nr.3.

Compesații pentru serviciile de transport achitate conform Hotărîrii de Guvern nr. 1413 din 27.12.16 „ Cu privire la aprobarea Regulamentului de stabilire și plată a compesației pentru serviciile de transport" au fost prevăzute în sumă de 4889,6 mii lei pentru 5095 beneficiari.

Penru plata indemnizației pentru copii adoptați și aflați sub tutelă sunt prevăzute transferuri cu destinație specială în sumă de 2800,0 mii lei pentru 162 beneficiari.

Asigurarea prestațiilor sociale pentru copii plasați în serviciile sociale (bani de buzunar), 95 beneficiari în sumă de 640,0 mii lei.

Pentru plata indemnizații și compensațiilor pentru absolvențiii instituțiilor de învățământ sunt estimate cheltuieli în sumă de 1070,1 mii lei 27 de beneficiari.

Şi în final, pentru „Alte cheltuieli" ale bugetului raional, sînt estimate alocaţii bugetare în volum nominal de 2864,1 mii lei.

Constituirea fondurilor de rezervă a Consiliului raional a fost planificat în sumă de 500,0 mii lei.

În scopul atribuirii unui grad mai mare de transparenţă, proiectul bugetului raional pentru anul 2023 este prezentat printr-un şir de anexe atît la partea de venituri, cît şi la cheltuieli. Considerăm că, structurarea proiectului bugetului în aşa mod redă mult mai detaliat şi mai desfăşurat indicatorii proiectului bugetului şi face mai accesibilă înţelegerea acestor indicatori de către contribuabili şi beneficiarii de mijloace de la buget, inclusiv şi de către populaţie.

Necesităţile de cheltuieli depăşesc cu mult cadrul de resurse disponibile. Însă ceea ce se cuprinde în proiectul bugetului pentru anul viitor propus pentru discuţie, este strictul necesar care este planificat pentru o bună desfășurarea activității insituțiilor finanțate din bugetul raional. Avînd în vedere că proiectul bugetului se examinează concomitent în prima şi a doua lectură, se propune ca bugetul raional pentru anul 2023 să fie aprobat la venituri şi cheltuieli în sumă de 333622,7 mii lei.

Informația privind volumul bugetelor finanțate din bugetul raional pentru anul 2023 este reflectată în tabela nr. 3 la Nota informativă.

Șefa Secţiei finanţe **Valeria SCHIRLIU**

Tabela nr. 1
la Nota informativă

Structura veniturilor bugetului raional conform clasificaţiei economice

(mii lei)

Nr.	Denumirea	Executat 2021	Aprobat 2022	Estimat 2023
	Total general la compartimentul venituri, inclusiv:	***262132,0***	***260041,5***	***333622,7***
I	**Transferuri**	**247614,1**	**245319,5**	**313053,9**
1.	Transferuri cu destinaţie generală de la bugetul de stat către bugetele unităţilor administrativ-teritoriala de nivelul II	37949,6	34864,4	42321,7
2.	Transferuri cu destinaţie specială de la bugetul de stat către bugetele UTA pentru învățământ	172693,2	177153,0	237804,5
3.	Transferuri cu destinaţie specială de la bugetul de stat către bugetele UTA pentru asigurarea şi asistenţa socială	10049,2	8215,3	9399,7
4.	Transferuri cu destinaţie specială de la bugetul de stat către bugetele UTA pentru şcolile sportive	2793,5	2968,2	4003,7
6.	Transferuri din Fondul Republican de susţinere socială a populației	3095,0	3222,9	7513,3
7.	Transferuri cu destinaţie specială pentru infrastructura drumului	11540,6	13680,7	12011,0
8.	Alte transferuri capitale	5273,5	0	0
9.	Transferuri din Fondul de compensare	4219,5	5215,0	0
II	**Venituri proprii, inclusiv:**	**14517,9**	**14722,0**	**20568,8**
1.	Impozite pe venit	7532,4	6965,0	10288
3.	Taxa pentru resurse naturale	249,6	720,0	200,0
4.	Amenzi şi sancţiuni administrative	6,6	10,0	5,0
5.	Alte încasări	1054,9	466,0	735,8
6.	Încasările mijloacelor speciale	5532,2	6451,0	9190.0
7.	Veniturile fondurilor speciale	142,2	110,0	150,0

Tabela nr. 2
la Nota informativă

Structura cheltuielilor bugetului raional conform clasificației funcţionale pe anii 2021-2023

	2021 executat	***2022 corelat***	***2023 proiect***
	mii lei	***mii lei***	***mii lei***
Cheltuieli, total	258028,4	270371,6	333622,7
01 Servicii de stat cu destinație generală	8068,6	12170,4	9173,2
02 Apărarea națională	865,7	796,3	1404,1
03 Ordine publică și securitate națională	61,2	0	0
04 Servicii în domeniul economiei	14329,8	15449,1	15375,4
06 Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	2418,5	0	0
07 Ocrotirea sănătățții	4553,8	2112,6	2800,0
08 Cultura, sport, tineret, culte și odihna	13441,8	12466,7	18508,7
09 Învățământ	187140,0	200709,4	251449,3
10 Protecție socială	27149,1	26667,1	34912,0

Tabela nr. 3
la Nota informativă

Informaţia privind volumul bugetelor instituţiilor finanţate din bugetul raional pentru anul 2023

Denumirea	Suma, mii lei
Consiliul raional, TOTAL GENERAL	**333622,7**
Serviciile de stat cu destinaţie generală, total	**9173,2**
Aparatul preşedintelui raionului, serviciul juridic	4763,3
Secţia finanţe	1455,0
Secția proiecte și investiții	691,8
Alte servicii generale	2763,1
Fond de rezervă	500,0
Acțiuni cu caracter general(realizarea masei lemnoase)	-1000,0
Apărarea naţională, total	**1404,1**
Centrul militar	1404,1
Servicii in domeniul economiei	**15375,4**
Secţia construcție și transport	1715,3
Cheltuieli pentru servicii de transport	1649,1
Dezvoltarea drumurilor	12011,0
Învățământ, total	**251449,3**
Aparatul Direcţiei generale educație	2889,5
Centrul de creaţie al elevilor	3827,5
Serviciul management curriculum	1562,9
Tabăra de odihnă „Codru”	343,9
Burse	180,0
Desfăşurarea examenelor de absolvire	266,6
Olimpiade	31,6
Licee	103836,8
Gimnazii	73983,5
Componenta, incusiv transportarea elevilor	18027,7
Educație incuzivă	3627,0
Serviciul de asistenţă psihopedagogică	1075,8
Odihna de vară a copiilor	2682,9
Direcția generală educație ”PONTEM” gimnazii	5256,2
Direcția generală educație ”PONTEM” licee	5430,3
Direcția generală educație ”PONTEM” grădinițe	28427,1
Cultura și odihnă, total	**18508,7**
Casa Raională Cultură Străşeni	3792,0
Biblioteca Publică Raională „Mihail Sadoveanu”	3193,0
Secţia cultură, turism, tineret și sport	752,5
Şcoala sportivă	4003,7
Măsuri în domeniul sportului	882,0
Activităţi pentru tineret	1237,6
Instituția publică Centrul raional de odihnă și agrement	2147,4
Centrul de Tineret Strășeni	500,0
Complexul sportiv	2000,0
Ocrotirea sănătăţii	**2800,0**
Protecția socială, total	**34912,0**
Direcţia generală asistenţă socială	3452,7

Casele de copii de tip familial	657,4
Serviciile de asistenţă parentală	1597,7
Serviciul de deservire socială la domiciliu	2149,0
Serviciul de protezare și ortopedie	52,0
Serviciul de asistenţă socială comunitară	3558,5
Serviciul de asistenţă personală (ANAS)	10000,0
Serviciului social "Plasament familia pentru adulți"	194,0
Centrul de plasament pentru persoane vîrstnice și adulte Micleușeni	2151,0
Centrul de zi „Bunvolentia”	890,0
Susținerea tinerilor specialiști	1080,1
Compensați pentru serviciile de transport	4889,6
Protecție socială în cazuri excepționale	150,0
Asigurarea prestațiilor sociale pentru copii plasați în serviciile sociale	640,0
Indemnizații pentru copii adoptați, cei aflați sub tutelă/curatelă	2800,0
Serviciul “Echipa mobilă”	650,0

Tabela nr. 4
la Nota informativă

Lista
instituţiilor de învăţământ primar şi secundar general cu suma mijloacelor financiare prevăzute în buget pentru anul 2023 pe baza de formulă

Nr. d/o	Denumirea instituţiei	Suma, mii lei
1.	Liceul Teoretic ”M. N. Vornicescu”, s. Lozova	11456,2
2.	Liceul Teoretic Romăneşti	3416,8
3.	Liceul Teoretic Sireţi	12879,7
4.	Liceul Teoretic „Universul”, s. Scoreni	6367,5
5.	Liceul Teoretic „I. Inculeţ”, s. Vorniceni	8607,9
6.	Liceul Teoretic Zubreşti	7315,8
7.	Liceul Teoretic „Ion Vatamanu”, or. Străşeni	12650,0
8.	Liceul Teoretic „M. Eminescu”, or. Străşeni	21784,3
9.	Liceul Teoretic „N. Nekrasov”, or. Străşeni	5070,1
10.	Liceul Teoretic „A. Russo”, s. Cojuşna	14288,5
	Total licee:	***103836,8***
11.	Gimnaziul „M. Viteazul”, or. Străşeni	16403,8
12.	Gimnaziul”I. Creangă” s. Micleușeni	4198,2
13.	Gimnaziul Găleşti	3513,7
14.	Gimnaziul Micăuţi	5222,4
15.	Gimnaziul Dolna	2333,6
16.	Gimnaziul Ţigăneşti	4073,4
17.	Gimnaziul Pănăşeşti	4470,7
18.	Gimnaziul Rădeni	6752,4
19.	Gimnaziul Recea	4894,6
20.	Gimnaziul Roşcani	3048,0
21.	Gimnaziul Voinova	3489,9
22.	Gimnaziul Bucovăţ	3023,7
23.	Gimnaziul Tătăreşti	3100,1
24.	Gimnaziul Căpriana	4433,5
26.	Gimnaziul Codreanca	5025,5
	Total gimnazii:	***73983,5***
	TOTAL raion	**177820,3**